

10. december 2021
J.nr. 2020 - 9326

Til Folketinget – Skatteudvalget

Vedrørende L 89 - Forslag til Lov om ændring af tobaksafgiftsloven, lov om forskellige forbrugsafgifter, momsloven og forskellige andre love og ophævelse af lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter og opkrævningsloven. (Regulering af antallet af cigaretter i en pakke, indførelse af afgift på nikotinprodukter, sammenlægning af afgiftssatserne for røgfri tobak, justering af betingelser for fjernsalgsregistrering for visse punktafgifter, ændring af momsloven som reaktion på covid-19-pandemien m.v.).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 31 af 30. november 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lars Boje Mathiesen (NB).

Morten Bødskov

/ Jeanette Rose Hansen

Spørgsmål

Vil ministeren indhente en oversigt fra sundhedsmyndigheder over, hvilke sygdomme som der er sundhedsvidenskabelig evidens for, at brugeren sandsynligvis vil udvikle ved varig rygning af cigaretter sat op mod den alternative brug af nikotinposer, herunder inddrage undersøgelser fra Norge og Sverige?

Svar

Med L 89 foreslår regeringen at indføre afgift på nikotinprodukter, herunder nikotinposer. Regeringen ønsker, at forbruget af nikotinposer reduceres – særligt i forhold til børn og unge.

Jeg anmodes om at indhente en oversigt fra sundhedsmyndighederne. Jeg har derfor indhentet bidrag fra sundhedsministeren, som jeg kan henholde mig til:

”Der er til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Sundhedsstyrelsen skal indledningsvis bemærke, at for at overholde den korte bidragsfrist har det ikke været muligt at indhente opdateret bidrag vedrørende eventuel ny forskning fra Statens Institut for Folkesundhed, som styrelsen normalt ville have gjort. Dette betyder, at enkelte af henvisningerne er til publikationer af ældre dato.

Rygning

Rygning kan blandt andet føre til kræft og til for tidlig død, og er på trods af sin faldende prævalens i de fleste lande den vigtigste forebyggelige risikofaktor. Sammenhængen mellem rygning og lungekræft har længe været fastlagt. Flere end 80 % af tilfældene af lungekræft kunne således potentielt have været forebygget. Cigaretrygning kan derudover føre til en lang række andre kræftformer, som blandt andre inkluderer livmoderhalskræft, tyk- og endetarmskræft, nyrekræft, kræft i strubehoved, leverkræft, kræft i næsehulen, spiserørskræft, kræft i mundhulen, kræft i æggestokke, kræft i bugspytkirtel, kræft i svælg og mavekræft. Foruden kræft er risikoen for en lang række andre sygdomme forøget på grund af rygning og passiv rygning, heraf kan blandt andre nævnes hjertekarsygdom, luftvejssygdom (bl.a. KOL og tuberkulose), diabetes og leddegigt. For nogle sygdomme er rygning ikke årsagen, men forværrer prognosen (for eksempel prostatakræft). For mange rygerelaterede sygdomme går der mange år fra rygestart til sygdom. Risikoen for rygerelateret død øges med rygemængde, tidlig debutalder, antallet af år, der er blevet røget, og jo senere et eventuelt rygestop iværksættes.

For en længere oversigt vedr. helbredsrisici ved rygning henvises til følgende: Sundhedsstyrelsen ”Behandling af tobaksafhængighed – Anbefalinger til en styrket klinisk praksis” 2011 (Appendiks 1).

En mere tilgængelig oversigt fremgår af Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

<https://www.sst.dk/da/Viden/Tobak/Rygning-og-helbred/Helbredsskader-ved-rygning>

Nikotinposer

Nikotinposer er et nyt produkt på markedet, og der foreligger endnu ikke videnskabelige resultater, der beskriver de langsigtede helbredseffekter ved brugen af specifikt nikotinposer. Det er derfor ikke muligt at beskrive hvilke sygdomme, der forventes at kunne udvikles grundet et varigt forbrug af nikotinposer. Anderledes forholder det sig med stoffet nikotin. Sundhedsstyrelsen har tidligere oplyst, at nikotin er et stærkt afhængighedsskabende stof, og at nikotin ifølge WHO kan virke som en tumorpromoter, som er et stof, der stimulerer og fremmer tumorer. Hertil kan nikotin påvirke hjernens udvikling og kognitive funktion. Fostre, børn og unges umodne hjerner er særligt følsomme for nikotin, og unge bliver hurtigere nikotinafhængige end voksne. Da den unge hjerne stadig er under udvikling, kan udsættelse for nikotin påvirke udviklingen af nervebaner i hjernen, der kontrollerer opmærksomhed, læring og modtagelighed for tilvænning. I den forbindelse bemærker Sundhedsstyrelsen, at det er bekymrende, at stigningen i brugen af nikotinprodukter, som fx nikotinposer, er størst i den yngre del af befolkningen.

Sundhedsstyrelsen kan herudover henviser til svar på SUU alm. del spm. 1680 (2020-2021), hvor det bl.a. fremgår, at det, at produktet er mindre skadeligt end tobaksrygning, gør det ikke nødvendigvis til et produkt, som Sundhedsstyrelsen kan anbefale. Hvert år dør 13.600 danskere som følge af rygning, og det estimeres, at op imod halvdelen af personer, der ryger regelmæssigt, kan forvente at dø af ryge-relaterede sygdomme som fx KOL, hjertekarsygdomme og kræft. Dette betyder, at selv ved en reduktion af dødeligheden eller sygeligheden på eksempelvis 75 pct. ved brugen af et substitutionsprodukt, vil der ud fra et folkesundhedsperspektiv være en ikke-acceptabel risiko forbundet med brugen af det.””